

ไม้ดอกสกุลขมิ้น (ลูกผสมปทุมมา) พันธุ์เชียงรายซีเอฟ 12

ผู้ยื่นคำขอขึ้นทะเบียน

ชื่อ-สกุล กรมวิชาการเกษตร
ที่อยู่ 50 ถนนพหลโยธิน แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพฯ
รหัสไปรษณีย์ 10900
โทรศัพท์ 081-3730-948

แหล่งที่มาและประวัติพันธุ์

ปี พ.ศ. 2538 - 2541 ศูนย์วิจัยพืชสวนเชียงราย ได้ดำเนินการผสมพันธุ์ปทุมมา ระหว่าง ปทุมมา (ขมิ้นโคก) (*Curcuma alismatifolia*) (แม่พันธุ์) กับ บัวลายลาว (บัวลาย) (*C. rhabdota*) (พ่อพันธุ์) และในปี พ.ศ. 2545 - 2547 ได้คัดเลือกต้นลูกผสมข้ามชนิดที่มีลักษณะดีและสวยงาม คือ ลูกผสมปทุมมา พันธุ์เชียงรายซีเอฟ 12

ลักษณะประจำพันธุ์ทางพฤกษศาสตร์

ชนิด/ประเภท ชื่อไทย ปทุมมา ชื่อวิทยาศาสตร์ *Curcuma (alismatifolia X rhabdota)* วงศ์ Zingiberaceae ไม้ดอกไม้ประดับ

ราก/หัว ส่วนของราก รากเป็นระบบรากฝอย มี 2 แบบ คือ รากหาอาหารและรากสะสมอาหาร (storage root) รากสะสมอาหารจะมีลักษณะปลายรากบวมพองออกเป็นตุ่ม ทำหน้าที่เก็บสะสมน้ำและอาหาร ส่วนของลำต้นใต้ดิน ลำต้นใต้ดิน (rhizome) ทำหน้าที่เก็บสะสมน้ำและอาหาร โดยเหง้าจะแตกแขนงออกเป็นกระจุกตามตาข้างของเหง้าเดิม เส้นผ่านศูนย์กลางหัวมีขนาดประมาณ 2.0 - 2.5 เซนติเมตร หัวมีสีน้ำตาลอ่อน เนื้อในหัวมีสีม่วงอ่อน

ต้น ลำต้นเหนือดินเป็นส่วนของลำต้นเทียม (pseudostem) ที่เกิดจากกาบใบที่อัดกันแน่น ความสูงต้นวัดจากโคนต้นถึงระดับปลายพุ่มใบ ประมาณ 61 - 65 เซนติเมตร ความกว้างทรงพุ่ม 46 - 50 เซนติเมตร

ใบ ใบเดี่ยว รูปใบหอก กว้าง 10 - 12 เซนติเมตร ยาว 37 - 42 เซนติเมตร สีเขียว ปลายใบแหลม แฉกออก ขอบใบเป็นคลื่นเล็กน้อย เส้นกลางใบสีเขียว เส้นใบนูนขึ้นมาจากแผ่นใบ โคนกาบใบสีน้ำตาลแดง

ดอก/ช่อดอก ช่อดอก แบบช่อเชิงลด (spike) แทงออกกลางลำต้นเทียม ช่อดอกอยู่ต่ำกว่าใบ เส้นผ่านศูนย์กลางช่อดอก 7.5 - 9 เซนติเมตร ความยาวช่อดอก 65 - 75 เซนติเมตร เส้นผ่านศูนย์กลางก้านดอกประมาณ 0.7 เซนติเมตร ความยาวช่วงดอก 14 - 15 เซนติเมตร ใบประดับ (bract) แยกชั้นอย่างชัดเจน ใบประดับส่วนบน (coma bract) สีชมพู ปลายใบแต้มสีเขียวอมแดง ด้านล่างใบสีชมพูและมีขีดสีแดงกลางใบ มีประมาณ 9 - 10 ใบ

ใบประดับส่วนล่าง (basal bract) สีเขียว มีวงสีน้ำตาลแดงด้านกลางของใบ มีประมาณ 9 - 12 ใบ

ดอกจริง มีขนาดกว้าง 1.5 - 1.7 เซนติเมตร ยาว 3.5 - 4 เซนติเมตร อยู่ในซอกใบประดับส่วนล่าง กลีบดอก 1 กลีบ เปลี่ยนรูปเป็นกลีบปาก สีม่วงอ่อน ปากกลางสีม่วง สันปากสีเหลือง โคนกลีบแต้มสีแดง

ผล/เมล็ด

ไม่มี (ดอกเป็นหมันไม่ติดผล) ไม่มีเมล็ด

ลักษณะอื่น ๆ

1. อายุปลูกจนถึงระยะออกดอกใช้เวลาประมาณ 60 - 75 วัน
2. เมื่อมีใบ 2 - 3 ใบ เริ่มแทงช่อดอก
3. การแตกกอใหม่ประมาณ 2 - 3 หน่อ/กอ

ลักษณะเด่น

1. ช่อดอกอยู่เหนือทรงพุ่ม ช่อดอกตรง แข็งแรง กลีบดอกหนา เหมาะสำหรับเป็นไม้ตัดดอก และไม้ประดับแปลง
2. อายุปักแจกันนานประมาณ 17 วัน และอายุการใช้งานสำหรับไม้ประดับแปลงนาน 4 - 7 สัปดาห์หลังออกดอก

ไม้ดอกสกุลขมิ้น (ลูกผสมปทุมมา) พันธุ์เชียงใหม่รายซีเอฟ 12